

er fremkommen, hævde det Standpunkt, som jeg bestemt har maattet gjøre gjældende under denne Sags Behandling. Jeg er enig med den ærede Ordfører deri, at det ved Bearbejdelsen af dette Lovforslag var i sin Orden at tage Hensyn til Loven af 21de Juli 1854, men vi ere uenige i Bedømmelsen af denne Lov, idet jeg for mit personlige Vedkommende, skjøndt jeg erkjender, det er en god og nyttig Lov, ikke tror, at det er selve denne Lov, som væsentlig har fremkaldt den Tilstand, der af den ærede Ordfører gjentagne Gange er bleven fremhævet som særdeles tilfredsstillende. Denne Lov indeholder naturligvis flere meget vigtige Bestemmelser, uden hvilke den nuværende Tilstand ikke vilde have kunnet udvikle sig, men det er dog ikke væsentlig Loven, som i saa Henseende har været raadende, den fastsætter som bekendt kun Minimumsgrænser for Salgspriserne, det er væsentlig de paagjældende Majoritetsbesidderes Benyttelse af Loven, hvorpaa den nuværende Tilstand hviler. Naar der nu er Spørgsmaal om, jeg vil sige en praktisk Oversættelse af de Goder, som ere komne de paagjældende Brugere af den omhandlede Jord til Gode, om en saadan Oversførelse deraf i den nye Lov, saa har jeg ved Affattelsen af § 20 bestræbt mig for at gaa saa vidt, som jeg paa nogen Maade kunde anse forsvareligt; fordrer man, hvad der gaar videre, kan jeg ikke følge med. Vil Thingets Flertal gaa videre i sine Fordringer, saa viser det sig, at det er nødvendigt at lade det herhen hørende Lovgivningearbejde hvile, indtil den større Del af Bøndergodset maatte være solgt; til den Tid ville vel Ansføelserne i saa Henseende have klaret sig. Dette hører jo vel i og for sig under et andet Affnit, men Synspunktet berøres dog allerede ved et af de til det nærværende Affnit stillede Forslag. Loven af 1854 indeholder jo ingen Bestemmelse som den, Flertallet har opstillet med Hensyn til de tidligere sluttede Transaktioner i Forslaget under Nr. 5. Dette Forhold er jo ligesom et faktisk Forhold; jeg indser ikke — og i saa Henseende kan jeg ganske slutte mig til, hvad et æret Medlem for Kjøbenhavn (C. Nimestad) gjorde gjældende — med hvilken Ret Loven skulde lægge sin Haand paa Transaktioner, der

een Gang vare afsluttede mellem myndige Mænd og med tilbagevirkende Kraft indføre en saadan Bestemmelse som den, der her er foreslaet. Jeg tror, at den faktiske Belysning, som blev givet af det ærede Medlem fra Kjøbenhavn, er aldeles rigtig. Dersom man ophævede Baandet paa Fideikommisskapitaler, saa blev Sagen en anden, men jeg tror, at de Motiver, som i Almindelighed, jeg vil ikke sige ubetinget eller udelukkende, men som i Almindelighed hidtil have gjort sig gjældende i dette Forhold, ville vedblive at gjøre sig gjældende, om end en Majoratsbesidder maatte have benyttet denne Lov; i ethvert Tilfælde ser jeg som sagt ikke, med hvilken Ret Lovgivningen skulde lægge sin Haand paa dette een Gang mellem myndige Mænd afsluttede Forhold. Jeg ser derfor ikke rettere, end at det er en Bestemmelse, som Lovgivningsmagten ikke kan forsvare at tage. Den ærede Ordfører antydede, at den bestemte Form, hvori det her var foreslaet, ikke netop var ham om at gjøre; jeg veed ikke, om han er i Stand til at udtænke nogen anden Form, der ikke rammes af den samme Anke; saaledes som Forslaget foreligger, ser jeg ikke, med hvilken Føie man skulde kunne gaa ind derpaa. Dermed tror jeg at have udtalt mig tilstrækkelig om de forskjellige Hovedforslag. Vel anser jeg ikke Forslaget under Nr. 8 for nødvendigt, men der kan i Dvrigt ikke gjøres nogen Indvending derimod.

Ordføreren: Det Foredrag, som den meget ærede Justitsminister i dette Dieblit har holdt, opfordrer mig til at gaa lidt tilbage i Tiden. Efterat Landboreformerne vare stillede i Bero i en Række af Aar, efterat det havde viist sig ved hidfige og langvarige Diskussioner i Stændersforsamlingen, at det var vanskeligt at optage det Spor i Landboreformerne, som var forladt ved Slutningen af forrige Aarhundrede, saa fremstod der i 1849. en Landbocommission paa givet Foranledning fra den daværende Rigsforsamling. Naar man vil tage denne Kommissions Forhandlinger for sig, som jeg har set lidt i i Dag, saa vil man af den daværende Indenrigsminister, en Mand, der var saa forfaren i vore Landbøforhold haade